

KAS Piironen Kaisu-Maria(OKM),
Aulake Kimmo(OKM), Mäkelä
Laura(OKM), Astala Seija(OKM),
Bergbacka Katja(OKM), Ruso
Henrik(OKM)

24.01.2020

Asia

u-jatkokirje koskien asetusehdotuksia Erasmus, Luova Eurooppa ja Solidaarisuusjoukot - rahoitusohjelmiksi

Kokous

U/E/UTP-tunnus

U 65/2018 vp

Käsittelyvaihe ja jatkokäsittelyn aikataulu

Euroopan komissio antoi 30.5.2018 asetusehdotuksen unionin koulutus-, nuoriso- ja urheiluohjelmaksi (Erasmus), 30.6.2018 asetusehdotuksen Luova Eurooppa – ohjelmaksi ja 11.6.2018 asetusehdotuksen solidaarisuusjoukkoja koskevaksi ohjelmaksi. Näihin muodostetut Neuvoston näkemykset vastasivat hyvin Suomen kantoja. Trilogia jatketaan kunkin ohjelman osalta Kroatian puheenjohtajakaudella pyrkimyksellä, että ohjelmat voisivat käynnistyä 2021 alusta.

Tällä U-jatkokirjeellä huomioidaan neuvotteluissa saavutettu edistys päivittämällä eräitä kohtia Suomen kannassa.

Suomen kanta

Suomen kannat on kokonaisuudessaan esitetty eduskuntakirjelmässä U 65/2018 vp. Näitä kantoja täydennetään alla esitetyllä tavalla. Ehdotusten rahoituksen mitoitukseen otetaan erikseen kantaa osana rahoituskehysneuvottelujen kokonaisuutta.

Erasmus+: Ehdotus DiscoverEU-hankkeeksi on Suomen hyväksyttävissä yhdeksi nuorisotoiminnan liikkuvuuden elementiksi painottaen, että aloitteen inklusio- ja oppimisulottuvuutta tulee vahvistaa ja seurata sen edistymistä osana Erasmus+-ohjelman seuranta.

Luova Eurooppa: Suomi katsoo, että ohjelman hallinto tulee järjestää täytäntöönpanosäädöksiin. Vastaantulona Euroopan parlamentin vaatimuksiin Suomi voi tarvittaessa hyväksyä komissiolle siirrettävää täytäntöönpanovaltaa selventäviä kirjauksia. Mahdollisten kirjausten tulee olla EU:n perussopimusten, muun asiaa koskevan lainsäädännön ja toimielinten välisen tasapainon periaatteen mukaisia. Niistä ei myöskään saa muodostua haitallisia ennakkotapauksia muita rahoitusohjelmia koskevia neuvotteluja silmällä pitäen.

On tärkeää varmistaa Luova Eurooppa –ohjelman luonne unionin ainoana nimenomaisesti kulttuuri- ja luovien alojen rahoitusohjelman. Tällä edellytyksellä valtioneuvosto voi hyväksyä Euroopan parlamentin esittämän inklusiota koskevan lisäyksen ohjelman yleistavoitteisiin. Lisäksi Suomi voi hyväksyä - mikäli neuvotteluratkaisu niin vaatii - Euroopan unionin nuoriso-orkesterin ja Euroopan elokuva-akatemian (European Film Academy) voivan saada ohjelmasta tukea osallistumatta vertaisarviointiin.

Solidaarisuusjoukot: Suomi voi hyväksyä humanitaarisen avun vapaaehtoisjoukkojen yhdistämisen Euroopan solidaarisuusjoukot – ohjelmaan neuvoston yleisnäkemyksen mukaisesti. Aikaisemman kantansa mukaisesti Suomi korostaa Euroopan solidaarisuusjoukkojen toiminnan johdonmukaisuutta ja täydentävyyttä suhteessa muihin unionin ohjelmiin, kuten Erasmus+. Suomi tukee ensisijaisesti neuvoston yleisnäkemyksiä, jonka mukaan yläikäraja koko ohjelman osalta olisi yhteneväinen Erasmus+ -ohjelman kanssa.

Pääasiallinen sisältö

Asetusehdotusten keskeinen sisältö on esitetty eduskuntakirjelmässä U 65/2018 vp. Suomi edisti omalla EU:n neuvoston puheenjohtajakaudella neuvotteluja mahdollisimman kunnianhimoisesti. Saavutettu edistys vastaa pääosin hyvin Suomen em. eduskuntakirjelmässä esitettyjä kantoja.

Erasmus-ohjelman osalta on tuloksena saavutettu yhteisymmärrys mm. ohjelman liikkuvuudesta ja virtuaalisen yhteistyön muodoista, inklusiosta, eurooppalaisesta lisäarvosta sekä indikaattoreista. Suurimmat jäljellä olevat avoimet kysymykset ovat budjetti, kolmannet maat, ohjelman hallinto, aikuisopiskelijoiden liikkuvuus sekä urheilukokonaisuus.

Luovan Euroopan osalta on saavutettu yhteisymmärrys ohjelman yleisistä ja erityisistä tavoitteista ml. ohjelman painopisteet ja tärkeimmistä toimenpiteistä. Suurimmat avoimet kysymykset ovat budjetti ja kolmansien maiden osallistuminen, joita ei tähän mennessä ole käsitelty, sekä ohjelman hallinto ja inklusio.

Euroopan solidaarisuusjoukkojen osalta on saavutettu yhteisymmärrys ohjelman tavoitteista, keskeisistä määritelmistä ja osasta ohjelman toimia. Avoimet kysymykset liittyvät ensisijaisesti humanitaarisen avun vapaaehtoisjoukkoihin, horisontaalisiin kysymyksiin sekä indikaattoreihin. Euroopan solidaarisuusjoukot –ohjelman neuvotteluissa sovelletaan horisontaalisten kysymysten osalta Erasmus+-ohjelman neuvottelujen tuloksia.

Alla esitetään tarkemmin ne kysymykset, joissa kantoja on täsmennettävä jatkoneuvotteluita silmällä pitäen:

1. Erasmus/DiscoverEU: DiscoverEU on lyhytkestoinen epävirallisen oppimisen jakso, joka lisää osallistujien eurooppalaista yhteenkuuluvuutta sekä tietämystä Euroopan historiasta ja eurooppalaisista tavoista, parantaa kielitaitoa sekä opettaa ongelmanratkaisutaitoa. Komissio on esittänyt sitä yhdeksi oppimiseen liittyväksi liikkuvuus toimeksi. Suomi on painottanut, että hankkeen tavoitteet, sisältö, edunsaajien valintakriteerit ja tarvittavat tukitoimet on selvitetty riittävällä tarkkuudella. Hankkeen sisältö on täsmentynyt sen jälkeen kun komissio antoi

alkuperäisen ehdotuksensa. Hankkeen oppimissisältöjen ja – rakenteiden edelleen kehittäminen sekä inklusiotekijöiden huomioiminen on tehokkaampaa kun hanke tuodaan Erasmus+- ohjelman liikkuvuustoimeksi, jolloin hanke voi hyötyä Erasmus+- ohjelmassa jo käytössä olevista rakenteista, strategioista (erityisesti kansalliset inklusiostrategiat) ja työkaluista.

DiscoverEU-hanke on edennyt erillisenä pilottina vuodesta 2018 lähtien, tänä aikana yli 70 000 nuorta on osallistunut liikkuvuusjaksolle. Osallistuneista kaksi kolmesta kertoi, ettei olisi pysynyt taloudellisesti osallistumaan liikkuvuusjaksolle ilman DiscoverEU- tukea ja yksi kolmasosa kertoi DiscoverEU- liikkuvuusjakson olleen ensimmäinen kerta kun matkusti ilman vanhempia. 18-vuotiaiden ikäluokalle suunnattu aloite on eräänlainen eurooppalaisten ohjelmien tutustumisjakso ja puolet DiscoverEU- jaksolle osallistuneista ilmaisi halukkuuttaan jatkossa joko matkustaa tai osallistua opiskelu- tai vapaaehtoisvaihtoon Euroopassa.

2. Luova Eurooppa/hallinto: Rahoitusohjelmat pannaan täytäntöön vuotuisilla työohjelmilla, jotka annetaan ns. komitologia-asetuksen (EU) N:o 182/2011 mukaisessa menettelyssä hyväksyttävillä komission täytäntöönpanosäädöksillä. Euroopan parlamentin ensimmäisen käsittelyn kanta oli, että ohjelma tulisi panna täytäntöön hyödyntäen delegoituja säädöksiä, mikä olisi EU:n perussopimusten ja toimielinten välisen parempaa lainsäädäntöä koskevan sopimuksen vastaista. Suomen puheenjohtajakaudella käydyissä trilogiissa Euroopan parlamentti ilmoitti, että se ei vaadi täytäntöönpanoa nimenomaan delegoiduilla säädöksillä kunhan sen perustavoite, että ohjelmaa ei voida merkittävästi muuttaa ilman lainsäätäjien hyväksyntää, toteutuu. Sovun löytämiseksi neuvoston ja parlamentin välillä trilogiissa on ollut esillä erilaisia tekstiehdotuksia, joilla selvennettäisiin komissiolle siirrettävää täytäntöönpanovaltaa.

Euroopan parlamentti on ehdottanut inklusiota koskevan lisäyksen ohjelman yleistavoitteisiin, kuten myös, että Euroopan unionin nuoriso-orkesteri ja Euroopan elokuva-akatemia (European Film Academy) voivat saada ohjelmasta tukea ilman julkista hakukierrosta mikäli nämä ovat välttämätön osa em. hallintoa koskevaa kompromissia. Kun neuvoston mandaattia päivitettiin Coreperissa 11. joulukuuta 2019, jäsenvaltioiden enemmistö ilmaisi valmiutensa hyväksyä edellä kuvattu kompromissiratkaisu.

3. Solidaarisuusjoukot/humanitaarisen avun vapaaehtoiset: Euroopan solidaarisuusjoukot (ESC) -ohjelman tavoitteena on tarjota nuorille mahdollisuuksia osallistua solidaarisuustoimintaan määräaikaissä vapaaehtois-, työ- ja harjoittelujaksoissa sekä Euroopan humanitaarisen avun vapaaehtoisjoukoissa. Komission mukaan joukkoihin oli tammikuussa 2020 rekisteröitynyt yli 190 000 nuorta.

ESC -ohjelma sisältää kaksi eri kokonaisuutta: solidaarisuustoimet ja humanitaarinen apu. Jälkimmäinen kokonaisuus hallinnoidaan keskitetyllä tasolla, eikä se siten lisää kansallisten toimistojen hallinnollisia velvollisuuksia. Humanitaarisen avun vapaaehtoisjoukot muodostaisivat varsin rajallisen osuuden ohjelman toiminnoista (neuvoston yleisnäkemyksen mukaan enintään 6 % ohjelmabudjetista). ESC -ohjelman neuvotteluissa on painotettu, että nuoret voivat osallistua ainoastaan sellaisiin humanitaarisen avun hankkeisiin, joita toteutetaan alueilla, joilla ei ole konflikteja meneillään ja joilla on humanitaarisen avun rakenteet olemassa (vapaaehtoisia ei käytetä korvamaan, vaan ainoastaan täydentämään humanitaarisen avun ammattilaisten tekemää työtä). Nuorten

turvallisuus pyritään turvaamaan kaikissa olosuhteissa. Euroopan parlamentti on esittänyt humanitaarisen avun vapaaehtoisjoukkoihin osallistuvien yläikärajan poistamista. ESC -ohjelma on nuorisoinstrumentti, jonka vuoksi 30 vuoden yläikäraja on perusteltu. Ikäraja liittyy myös synergiaetuihin Erasmus+-ohjelman kanssa.

EU:n oikeuden mukainen oikeusperusta/päätöksentekomenettely

Viite U 65/2018 vp.

Käsittely Euroopan parlamentissa

EP:n kannat asetusehdotuksiin hyväksyttiin täysistunnoissa 12.3.2019 (solidaarisuusjoukot) ja 28.3.2019 (Erasmus+ ja Luova Eurooppa)

Kansallinen valmistelu

Koulutusjaoston (EU-30) kirjallinen menettely 27.-28.1.2020.
Kulttuuri- ja AV-palvelut –jaoston (EU31) kirjallinen menettely 27.-28.1.2020.
Nuoriso- ja liinta-asiat –jaoston (EU32) kirjallinen menettely 27.-28.1.2020.
MFF-johtoryhmä 29.1.2020 ja kirjallinen menettely 31.1.-3.2.2020.

Eduskuntakäsittely

U 65/2018 vp lähetetty 13.8.2018 suureen valiokuntaan. Asiaa on käsitelty suuren valiokunnan lisäksi sivistysvaliokunnassa ja ulkoasiainvaliokunnassa syksyn 2018 aikana.

Kansallinen lainsäädäntö, ml. Ahvenanmaan asema

Ei vaikutusta kansalliseen lainsäädäntöön.

Taloudelliset vaikutukset

Viite U 65/2018 vp.

Muut asian käsittelyyn vaikuttavat tekijät

-

Asiakirjat

Komission tiedonanto 2021-2027 rahoituskehyksistä COM (2018) 321
Erasmus-asetusehdotus COM(2018)367
Luova Eurooppa –asetusehdotus COM(2018)366
Solidaarisuusjoukot –asetusehdotus COM(2018)440

Laatijan ja muiden käsittelijöiden yhteystiedot

Henrik Ruso (+358295330161)
Erasmus: Kaisu Piironen (+358295330359) ja Mikko Nupponen (+358505539219)
Luova Eurooppa: Kimmo Aulake (+358295330067) ja Laura Mäkelä (+358295330223)
Solidaarisuusjoukot: Seija Astala (+358295330066) ja Katja Bergbacka (+358295330267)

EUTORI-tunnus**Liitteet****Viite**

Asiasanat Hoitaa	rahoituskehykset OKM
Tiedoksi	EUE, MMM, OM, SM, STM, TEM, UM, VM, VNK, VTV, YM
